

Однорог М. А.,

к.е.н., доцент,

Науково-дослідний фінансовий інститут
ДННУ «Академія фінансового управління»
Міністерства фінансів України

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ТА ІННОВАЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

В ході проведення реформ слід виходити з необхідності створення не стільки «нових», скільки конкурентоспроможних ринкових моделей і адекватних інститутів державного управління підприємницькими структурами в аграрному секторі з певною динамікою ступеню свободи в рамках цих інститутів і сталості зворотного зв'язку.

Мають створюватися умови для реалізації інвестиційного та інноваційного підприємницького потенціалу самоорганізації, вибору таких форм господарського життя в аграрній сфері, які найбільш ефективні в даний момент часу в даних конкретних умовах. На сьогодні актуальним є формування складних практик прийняття рішень та забезпечення взаємин, спрямованих на успішне врегулювання конфліктів інтересів, що може бути досягнуто поширенням різних модифікацій колективних спільнот від сіл до містечок. В результаті створюються найбільш ефективні та безконфліктні підприємницькі суб'єкти господарювання, тобто зростаюча складність економіки обумовлює необхідність регульованого ускладнення системи управління шляхом наближення центрів управління до об'єктів управління.

Даний висновок підтверджується і алгоритмом реформування, що базується на аналізі напрямків і інструментів обґрунтування стратегії реформ – перспективної траєкторії.

Дослідження більш ніж 45-річного досвіду взаємодії адміністративного та ринкового регуляторів Франції дозволяє виділити наступні три етапи, кожен з яких по тривалості займає кілька років: етап формування стратегії проведення консультацій з представниками різних суспільних груп, обговорення того, що може статися, досягненні домовленості про соціально-економічну злагоду; етап первинних дій по зміні форм власності і цін (під контролем держави повинні залишатися ціни на продукти харчування, квартплата і заробітна плата), етап оцінки результатів реформ на основі аналізу результатів етапи початкових дій з метою корекції плану.

Саме дотримання цих підходів і забезпечило успіх реформ в країнах Центральної Європи, Китаю та інших держав. У зв'язку з цим особливо слід звернути увагу на досвід реформування аграрного сектора Китаю, суть якого полягає в досягненні тріадного стану аграрної економіки: 1) стабільність; 2) розвиток і 3) реформи з урахуванням з урахуванням їх багатофункціональності і мультиплікативного впливу на зайнятість населення та доходи сільськогосподарських виробників, так і на національну стійкість за допомогою відносно рівномірного розселення населення по всій території країни. Тим самим мотивується подальше формування середнього підприємницького класу у сільській місцевості.

Цільовим критерієм реформ сільського господарства виступає реформений чинник в Китаї – комплексне соціально-економічне явище, що характеризує досягнуте в країні в ході реформи сільського господарства співвідношення між державою і ринком, що найбільш прийнятне для сучасного стану економіки і суспільства, і яке сприяє генерації постійних і зростаючих благ одержуваних суспільством у результаті масштабних якісних змін в економіці і суспільстві на основі поєднання ринкових принципів управління з китайськими традиціями, сформувалися сприятливі соціально-економічні умови для ефективного розвитку продуктивних сил і забезпечили господарюючим суб'єктам автономне регулювання (самоврядування і самоорганізацію).

Після реформування сільського господарства в Китаї з'явилася модель трансформації економічної системи в експортно-орієнтоване виробництво з високою часткою доданої вартості, залучення іноземних інвестицій та створення стабільної макроекономічної ситуації в країні.

В Китаї тактика державного адміністрування спрямована на те, щоб наростити створене попередніми поколіннями багатство, а не на те, щоб ділити його на окремі бізнеси, які працюють в інтересах відокремлених підприємницьких структур.

Досвід державного адміністрування реформ сільського господарства в Китаї показує, що інституціональні реформи повинні поєднуватися з підприємницькою ініціативою більшості селян, що

виразилося в конструюванні інституціональних траєкторій, спроектованих для рішення завдань модернізації аграрного сектору.

Реалізація на практиці сформульованих вище вимог підприємницької ініціативи більшості селян в аграрному секторі передбачає вдосконалення інструментарію формування організаційної структури сільськогосподарських підприємств.

Так, не слід віддавати переважне значення розвитку вертикальних структур адміністрування їх економічній діяльності у вигляді акціонерних товариств, які передбачають об'єднання, з'єднання декількох суб'єктів (елементів) в загальну систему з метою досягнення їх певної інституціональної та економічної цілісності. Тому що в результаті цього підприємства втрачають ринковий суверенітет і піддаються регулятивному певному монопольному впливу зі сторони центральних органів корпорацій (загальні збори, рада директорів, виконавча дирекція тощо), тобто переважно приймається за основу суть математичного терміна «інтеграл (сума нескінченно великого числа нескінченно малих величин) функції однієї змінної». У цьому зв'язку слід відзначити зростаючу популярність термінів «кооперація» та «інтеграція» серед українських науковців, інвесторів, маркетологів, керівників, економістів, експертів.

Виходячи з вищевикладеного випливає, що для оцінки ефективності ринкового функціонального взаємодії суверенних взаємопов'язаних, комплементарних підприємств, утворених інструментами координації маркетингових, інвестиційних, логістичних та інших підприємницьких управлінських рішень на основі обґрунтування збільшення прибутковості їх спільної глобальної діяльності та узгодження інститутів його досягнення в рамках створеного нового сталого більш конкурентоздатного стану партнерського підприємницького бізнесу проблематично застосовувати традиційний підхід до аналізу ефективності поточної діяльності комерційних організацій, заснованого на порівняльній оцінці ефективності витрат на виробництво продукції (співвідношення кінцевих результатів виробництва до витрат чи застосованих ресурсів). Більш методологічно виправдано використовувати методологію конкурентних переваг «стартової» і «поточної діяльності компанії».

Конкурентні переваги «стартової» і «поточної діяльності компанії» повинні бути конкретними, унікальними і стійкими. Теоретична обґрунтованість застосування запропонованої методології конкурентних переваг в процесі аналізу «стартової» і «поточної діяльності компанії» ґрунтується на комплексному застосуванні теорій: а) конкуренції і б) альтернативних витрат.

Фундаментальною відмінністю ефективного адміністрування підприємницького менеджменту на аграрних підприємствах виступає не об'єднання, злиття, а інституціональні інструменти створення команди:

- 1) інвесторів;
- 2) підприємців (власників);
- 3) управлінців;
- 4) найманих працівників.

Запропоновано партнерський підприємницький менеджмент, що забезпечує збалансовану мотивацію всіх ключових учасників бізнес-процесів до генерування нових ідей і такої організації їх спільної діяльності, яка робить участь кожного з них значущим і передбачає розподіл влади і відповідальності, налагодження відкритого і прямого потоку інформації всередині підприємства.

Підприємницькі рішення слід приймати на основі обґрунтування збільшення прибутковості їх спільної глобальної діяльності та узгодження інститутів їх досягнення в рамках створеного нового сталого більш конкурентоздатного стану партнерського бізнесу взаємопов'язаних, комплементарних, але незалежних один від одного підприємств і розподілу їх участі (навантаження) в спільному бізнесі визначається бізнес-функціями, які беруть участь в управлінні мережевим трафіком конкретних бізнес-процесів.